

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/68/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6822010147
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6822010147.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov Mgr. Ivany Datlovej a JUDr. Ing. Miroslava Mandáka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. novembra 2022 v trestnej veci obžalovaného ml. G. Y. za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., o odvolaniach obžalovaného a jeho zákonnej zástupkyne - matky C. R. proti rozsudku Okresného súdu Revúca zo dňa 06.06.2022, sp. zn. 1T/49/2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolania obžalovaného ml. G. Y. a jeho zákonnej zástupkyne - matky C. R. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

obvinený F. Z. v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX prišiel v meste E. na ulici Y. k neobývanému rodinnému domu č. XXX/XX, na oplotení od ulice vybil 4 dosky o rozmeroch 230 x 10 cm, ktoré tvorili časť plechového oplotenia a následne vošiel dnu na dvor, odkiaľ zobral 15 ks drevených dosiek, 20 ks drevených paliet a rôzne drevené veci, ktoré odniesol domov, pričom po 4 hodinách po vzájomnej dohode prišiel obvinený F. Z. spoločne s obv. H. R. a obv. ml. G. Y. znova k rodinnému domu s.č. XXX/XX v meste E. na ulici Y., cez otvor v oplotení vošli na dvor rodinného domu, prešli k hospodárskej budove nachádzajúcej s v ľavej časti dvora, kde nájdenou železnou tyčou vylomili visiaci zámok z jednodrvých drevených dverí, čím sa tak dostali do priestorov hospodárskej budovy, odkiaľ vzali 5 ks predlžovacích káblov bielej farby o dĺžke 5 metrov, 1 ks nefunkčný televízor uhlopriečky 106 cm čiernej farby a 30 ks VHS kaziet čiernej farby k videoprehrávaču, následne z dvora postupne vzali 1 ks smaltovaný lavór bielej farby, 15 ks dosiek o rozmeroch 180x10 cm, 10 ks drevnej hmoty druh jablôň od priemeru 10-20 cm o celkovom objeme 0,17 m³, 1 ks autobatériu zn. J. XXV XXA čiernej farby, 1 ks kotlík o objeme 15 litrov, tieto veci odniesli preč, čím poškodenému K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, E., t.č. L. XX P. St, G. G R. kráľovstvo a poškodenému E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom X mája XXX, E. vznikla škoda odcudzením vecí vo výške nie menej ako 152,35 € a poškodením oplotenia škoda vo výške 10,- €.

Podľa § 101 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Tr. zák. bolo podmienenčne upustené od potrestania obžalovaného a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 10 mesiacov.

Podľa § 102 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. zák. bola obžalovanému uložená ochranná výchova ústavnou formou do doby ukončenia povinnej školskej dochádzky.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný po porade s obhajcom priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 29.07.2022, a to proti výroku o podmienenčnom upustení od jeho potrestania, ako aj proti výroku o uložení ochrannéj výchovy.

Najprv poukázal na ust. § 34 ods. 1, 4 Tr. zák., § 36 písm. h), j), l), n) Tr. zák., § 98 písm. a) Tr. zák. a § 102 ods. 1 Tr. zák., následne zdôraznil, že okresný súd mal pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadnúť na následok v podobe veľmi nízkej škody, keď sám skonštatoval, že ide o prečin s relatívne zníženou spoločenskou závažnosťou. Taktiež mal zobrať do úvahy aj vyššie uvedené poľahčujúce okolnosti, ktoré u neho zistil, najmä, ak u neho súčasne nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. V dostatočnej miere nezohľadnil ani to, že doposiaľ nemá žiadny záznam o spáchaní priestupku a nebol ani súdom trestaný. Navyiac zo správy Reedukačného centra Mlynky - Biele vody vyplýva, že pobyt v ňom priaznivo pôsobil na jeho zmenu, bol pozitívne hodnotený a dodržiaval všetky uložené povinnosti.

Vzhľadom na tieto okolnosti vyznievajúce v jeho prospech, keď k jeho náprave viedlo výchovné opatrenie z oblasti civilného práva, bolo možné dôvodne očakávať, že už samotné prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu, a preto mal konajúci súd postupovať podľa § 98 písm. a) Tr. zák.

Vo vzťahu k uloženému ochrannému opatreniu nebolo vykonané žiadne relevantné dokazovanie, na základe ktorého by mohol byť vyslovený záver o potrebe uložiť mu ochrannú výchovu ústavnou formou do doby ukončenia povinnej školskej dochádzky. Správa ÚPSVaR Revúca odzrkadľuje len stav z minulosti a nie aktuálnu situáciu. Uvedené ochranné opatrenie mu nariadil okresný súd ešte v čase, keď u neho trvá rovnaké opatrenie uložené v rámci civilného konania a navyiac ako dôsledok za skutok spáchaný v marci 2021, t.j. po uplynutí roku a pol. Uloženie ochrannej výchovy považoval za neprimerané vzhľadom na všetky tieto okolnosti, keď sa evidentne polepšil, jednak v bežnom správaní, ako aj pri plnení školských povinností, pričom už predtým uložené opatrenia viedli k jeho náprave. V tejto súvislosti nie je logické, keď súd prvého stupňa podmienene upustil od jeho potrestania a určil mu skúšobnú dobu v trvaní 10 mesiacov, počas ktorej bude sledovať jeho správanie, čo znamená, že sa musí správať tak, aby nedal dôvod na pokračovanie v ďalšom konaní a uloženie trestu, pričom takýto istý účel má sledovať aj uloženie ochrannej výchovy.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil vo výroku o treste a uložení ochrannej výchovy s tým, aby podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že podľa § 98 písm. a) Tr. zák. upustí od jeho potrestania.

Proti napadnutému rozsudku podala priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie aj zákonná zástupkyňa obžalovaného - jeho matka C. R., ktorá ho však bližšie neodôvodnila a zo zápisnice o hlavnom pojednávaní nebolo zistiteľné, ani proti ktorému výroku smerovalo.

Na verejnom zasadnutí bolo odvolacím súdom doplnené dokazovanie o rozsudok Okresného súdu Revúca zo dňa 21.02.2022, sp. zn. 6P/2/2022, uznesenie Okresného súdu Revúca zo dňa 18.08.2022, sp. zn. 6P/33/2022 a správu ÚPSVaR Revúca zo dňa 08.11.2022.

Uvedeným rozsudkom bol okrem iného obžalovaný dočasne odňatý z osobnej starostlivosti rodičov C. R. a G. Y. st., zároveň bolo nad ním nariadené výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci v pobytovom zariadení, a to v K. centre so sídlom Mlynky - Biele vody.

Uvedeným uznesením bolo okrem iného nad výchovou obžalovaného nariadené výchovné opatrenie - dohľad, ktorý sa realizuje v súčinnosti s ÚPSVaR Revúca, základnou školou, ktorú navštevuje a mestom Jelšava. Konanie o opakované uloženie výchovného opatrenia nad obžalovaným v pobytovom zariadení bolo zastavené. ÚPSVaR Revúca bola uložená povinnosť podávať konajúcemu súdu správu o obžalovanom každé tri mesiace, počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.

Zo správy ÚPSVaR Revúca zo dňa 08.11.2022, t.j. aktuálneho vyjadrenia, okrem iného vyplynulo, z akej rodiny obžalovaný pochádza a v akom prostredí býva, taktiež bolo konštatované, že dňa 30.06.2022 ukončil výchovné opatrenie v pobytovom zariadení. Počas prázdninového obdobia chodil na brigády, pričom rodičia neuvádzali žiadne problémy s jeho výchovou. Od septembra 2022 sa stal žiakom 9. ročníka Špeciálnej základnej školy v Jelšave, kde si plní posledný rok povinnej školskej dochádzky. Spočiatku bolo jeho správanie bez vážnejších problémov, školskú dochádzku dodržiaval. V októbri 2022 sa však jeho správanie zmenilo, čo uviedla jeho triedna učiteľka, a to negatívnym smerom. Učitelia sa sťažujú, že používa na vyučovaní oplzlé vety, je drzý, v škole fajčí, inklinuje k problémovým spolužiakom, dokonca fyzicky napadol mladšieho žiaka a je podozrenie, že užíva omamné látky.

Nevhodné správanie obžalovaného bolo zaznamenané aj voči terénnej sociálnej pracovníčke počas zisťovania v rodinnom prostredí dňa 04.11.2022, pričom so sociálnym kurátorom nespolupracuje a dohodnutým kontaktom sa zámerne vyhýba. V októbri 2022 sa dopustil aj priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky ako chodec.

Rodinné prostredie je nepodnetné, starostlivosť o neho zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec je v práci. Táto však výchovu maloletých detí nezvláda, keďže pretrvávajú problémy s plnením povinnej školskej dochádzky, nedostatočnou kontrolou a dohľadom, nízkou hygienou, ako aj nedostatkom

financií. Výchovné opatrenie napriek snahe zo strany ÚPSVaR Revúca neplní svoj účel a z týchto dôvodov navrhol tento orgán uložiť obžalovanému ochrannú výchovu.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaného, jeho zákonnej zástupkyne, ako aj ÚPSVaR Revúca, prokurátor krajskej prokuratúry považoval napadnutý rozsudok v celom rozsahu za zákonný a správny, poukázal na aktuálne hodnotenie obžalovaného, a preto navrhol podľa § 319 Tr. por. jeho odvolanie zamietnuť ako nedôvodné.

Naproti tomu obhajca obžalovaného zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom odôvodnení odvolania. Zdôraznil, že pri výchove mladistvej osoby by sa mali používať v prvom rade prostriedky prípustné podľa civilného práva a nie prostriedky trestného práva. V danom prípade by stačil aktívnejší prístup zo strany ÚPSVaR Revúca, ktorý si chcel situáciu ohľadne starostlivosti o obžalovaného zľahčiť, a to uložením trestu, ako aj ochranného opatrenia. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o podmiennečnom upustení od potrestania, ako aj vo výroku o uložení ochranného opatrenia a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám tak, že podľa § 98 písm. a) Tr. zák. upustí od potrestania mladistvého obžalovaného.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolaní obžalovaného a jeho zákonnej zástupkyne - matky C. R. zistil, že odvolania podali oprávnené osoby v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému boli prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o podmiennečnom upustení od potrestania a uložení ochranného opatrenia, proti ktorým podal obžalovaný odvolanie, a proti ktorým smerovalo aj odvolanie jeho zákonnej zástupkyne - matky, hoci táto nešpecifikovala, proti ktorým výrokom napadnutého rozsudku odvolanie smeruje, keďže proti výroku o vine bolo odvolanie neprípustné, a takýto rozsah preskúmania ňou podaného odvolania bol pre obžalovaného najpriaznivejší, pričom dospel k záveru, že ani jedno z odvolaní nebolo podané dôvodne.

Pokiaľ ide o otázku viny, okresný súd na hlavnom pojednávaní prijal uznesením vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktorý bol právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., v dôsledku toho bol výrok o vine nenapadnuteľný odvolaním, a preto v tejto časti už nadobudol následne vyhlásený rozsudok právoplatnosť.

Pokiaľ ide o úvahy týkajúce sa výroku, ktorým bolo podmiennečne upustené od potrestania obžalovaného a ktorým mu zároveň bola určená skúšobná doba 10 mesiacov, odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a tento výrok považoval nielen za zákonný, ale aj odôvodnený, najmä vzhľadom na situáciu, ktorá už existovala v čase rozhodovania krajského súdu. Obžalovaný nenamietal, že bolo u neho upustené od potrestania, nesúhlasil len s tým, že sa tak stalo podmiennečne s určením uvedenej skúšobnej doby. Takýto spôsob rozhodnutia však bol nielen potrebný, ale aj nevyhnutný, predovšetkým z toho dôvodu, že k pozitívnej zmene správania sa obžalovaného, došlo práve v dôsledku zabezpečenej odbornej pomoci v pobytovom zariadení. Po skončení tohto pobytu, počas prázdnin, ako aj na začiatku školského roka, bolo síce hodnotené jeho správanie ako správanie bez väčších problémov, avšak od októbra 2022 došlo už k jeho podstatnému zhoršeniu, tak ako to vyplýva z aktuálnej správy ÚPSVaR Revúca. Je zrejmé, že nielen jeho rodičia, ale ani škola a mesto, dokonca ani orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nemajú dostatočný vplyv na zabezpečenie a dosiahnutie riadneho a primeraného správania obžalovaného, preto je nielen vhodné, ale aj potrebné počas určenej skúšobnej doby sledovať jeho správanie, najmä ak sa už aj v minulosti dopúšťal protiprávneho konania, za ktoré však nebol zodpovedný len pre nedostatok veku.

V nadväznosti na predtým uvedené, bolo zároveň nevyhnutné aj uloženie ochranného opatrenia, a to ochranného výchovného ústavnom formou do doby ukončenia povinnej školskej dochádzky, t.j. do konca tohto školského roka, ktorá sa bude vykonávať v osobitnom výchovnom zariadení, keďže na to boli splnené všetky zákonné podmienky vyplývajúce z ust. § 102 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. zák., teda aj tento výrok bol zákonný a dôvodný. Nemožno totiž opomenúť mieru zhoršenia správania sa obžalovaného v jednotlivých smeroch, tak ako bola naznačená, ktorá je výrazná a nasvedčuje, že môže dôjsť k podstatnému ohrozeniu jeho osobnostného vývoja. V tejto trestnej veci len uloženie takejto sankcie a ochranného opatrenia popri sebe zabezpečí v dostatočnej miere dosiahnutie účelu uvedeného v ust. § 97 ods. 1, 2 Tr. zák. prihliadajúc aj na ust. § 97 ods. 3 Tr. zák. Uloženie miernejších sankcií, ochranných a výchovných opatrení by nebolo dostačujúce, vrátane upustenia od potrestania obžalovaného podľa § 98 písm. a) Tr. zák., ako sa toho domáhal, a to platí aj pre výchovné opatrenie uložené mu podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, ktoré evidentne nevedlo k dosiahnutiu predtým uvedeného účelu.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov o podmienenečnom upustení od potrestania obžalovaného a o uložení ochranného opatrenia, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaniach obžalovaného a jeho zákonnej zástupkyne - matky, ktoré nepovažoval za dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.